

ACTES DEL XXè CONGRÉS D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA CATALANA. Vic. Juny 2018

EL DOCTOR MARIO HUGUET JOVÉ, (C. 1897 - M. 1978), METGE D'ALCARRÀS

CAMPS i SURROCA, Manel

Universitat de Lleida

Quan el dia 1 d'agost de 1951 arribava a Alcarràs, procedent de la Portella, primer destí de metge del meu pare Manuel Camps Clemente, el Dr. Mario Huguet Jové tenia 54 anys, en aquells temps un metge ja gran. Al meu pare, que en tenia 31, li van començar a dir el metge nou. Ambdós metges, nou i vell, juntament amb l'apotecari Ramon Queralt Sans, cobrien l'assistència sanitària de la població i el seu extens terme.

Sense que ningú no ho sospités, aquell parell de metges representava el final d'una llarga etapa de la Medicina. Era la vella Medicina de capçalera de sempre, que tenia els orígens en l'antiguitat. Els metges s'integraven en els pobles, generalment procedents d'altres contrades, com un habitant més, i allí feien els amics, pujaven la família, eren respectats i volguts i, generalment, hi morien i, com he llegit en multitud de testaments de metges i cirurgians antics, molts d'ells volien, finalment, que els seus ossos fossin dipositats en la terra que els hi havia donat el pa i l'afecte, i que havia servit també per integrar els seus fills. Jo mateix em sento com un d'aquells fills que, en el meu cas, em vaig integrar a Alcarràs. Prova d'això és que els meus millors amics són d'aquí. Encara que físicament no ens veiem sovint, afectivament ens acompanyem sempre. L'autèntica amistat, la que perdura, és la que neix en els primers anys de la vida, quan els interessos encara no existeixen. Succeeix el mateix que amb els primers records, que el cervell nou els grava tan fortament que ja mai més s'esborren, encara que les neurones es facin velles. Només ens cal pensar com els vells recorden, i quan més vells més, el passat, i més els hi rellisca el present.

He vingut a parlar del senyor Mario i del seu bust dipositat a l'actual Centre d'Atenció Primària, invitat per l'Ajuntament, especialment pels amics Miquel Serra i Jaume Bernis, avui alcalde i tinent d'alcalde d'Alcarràs, als quals agraeixo la confiança, sobretot també perquè volia que es fes aquest acte i poder-hi participar directament, en sentir-me autor intel·lectual de la creació d'aquesta escultura del Dr. Huguet, el qual morí a Alcarràs el 17 d'agost de 1978, després de 56 anys d'exercici al poble, perquè si bé li arribà la jubilació l'any 1967, els seus pacients li van seguir demanant consell fins al final.

El seu pare, Josep Maria Huguet i Biosca, també metge, era oriünd de Sant Boi de Llobregat i va venir a exercir a Alcarràs l'any 1888, vila on es va casar amb Teresa Jové i Gaya, de casa Miquelona, i van tenir quatre fills, dos d'ells malalts

de gravetat, fet que va marcar la personalitat i el caràcter del senyor Mario, imprimint-li el sentiment de la compassió, que tant li havia de servir després per a l'exercici mèdic.

La família es va anar acabant, com totes les coses de la vida, fins que es va quedar sol a l'edat de 35 anys, l'any 1932, en perdre la mare. Solament li va quedar la germana, però aquesta vivia lluny d'aquí, a Madrid, ciutat on el senyor Mario havia acabat la carrera de Medicina l'any 1919, i on una vegada a l'any l'anava a veure, substituint-lo en l'exercici el meu pare. En retornar de Madrid, ens portava als nens una capça de bombons, cosa que agraiem i que per això encara recordo amb afecte.

Continuant el camí del seu pare a Alcarràs, va passar la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) al costat de la seva mare -el pare havia mort l'any 1921, essent metge d'Alcarràs-; després, la Segona República, la Guerra Civil, la llarga postguerra fins al començament de la transició i, sobretot, els seus malalts d'Alcarràs, que tan bé l'acolliren, van ser les circumstàncies que van envoltar el solitari senyor Mario fins a la mort.

¿Com era el doctor Huguet? ¿Quines eren les seves virtuts perquè la vila d'Alcarràs l'hagi volgut recordar amb un carrer al seu nom i ara amb aquest bust?

El doctor Huguet era metge, i els dos pilars que conformen l'edifici mil·lenari d'aquesta professió, són l'estudi científic de les malalties i la relació metge malalt.

Com és natural, l'estudi científic de les malalties requereix la investigació, cosa que solament es pot fer en el laboratori, quan es tracta de la investigació bàsica, o bé en les sales dels hospitals, quan es tracta de la investigació clínica.

Com ha demostrat la història de la Medicina, un poble no ha estat el medi idoni per investigar. No hi ha patologies suficientment variades i diferents, ni sobretot mitjans adients, com per poder avançar i innovar en el camp científic.

En canvi, en un determinat medi topogràfic, com és el cas d'un poble qualsevol, les patologies se solen repetir i un metge que hi exerceixi acaba coneixent-les molt bé.

El senyor Mario coneixia les malalties de l'Alcarràs del seu temps, com eren les feridures, la diabetis, la hipertensió, les febres tifoides, les gastroenteritis, les bronquitis, les fractures i ferides, els parts distòcics, etc.; i també feia les autòpsies, perquè en la seva època, encara que en les capitals hi havia metge forense, aquest no se solia desplaçar més que en els casos judicials complicats, perquè els mitjans de comunicació no eren els d'ara.

Però aquesta faceta del senyor Mario no l'hagués diferenciat d'un altre metge qualsevol. L'èxit real li va venir a través de l'altre pilar de la Medicina clàssica, és a dir, de la relació metge malalt.

La compassió que devia sentir des de molt jove pels dos germans malalts, el temps s'encarregaria de transformar-la en aflicció pels pacients, cosa que explica

l'origen de la seva preocupació per la qüestió ètica i religiosa de la Medicina, la qual solament es pot materialitzar mitjançant un bon diàleg amb el malalt.

Qualsevol metge pot arribar a conèixer bé les malalties a base de dedicar hores a l'estudi. Però no tots els metges poden connectar amb la personalitat del malalt i dialogar-hi, doncs per aconseguir-ho es necessiten virtuts gairebé innates, que no es guanyen, sinó que es porten des del bressol. El senyor Mario les duia escrites a la cara, en la seva expressió i bonhomia, propícies per a confiar-li els secrets.

Si bé la principal funció d'aquest diàleg és la de ser el primer pas per arribar al diagnòstic i d'aquest al tractament científic, és veritat també que el diàleg, per si mateix, contribueix molt a l'èxit del tractament farmacològic. És allò que es diu que la sola presència del metge cura i consola. Aquesta és precisament la funció del terapeuta moral, és a dir, la de donar moral als que la malaltia ha desmoralitzat.

Això per una banda. Però es veritat també que el senyor Mario va practicar una Medicina hipocràtica, a favor del curs natural dels fenòmens biològics. No posar-se en contra de la naturalesa, era un dels seus principis. Però per això és necessària la prudència, virtut que l'acompanyà sempre. Com diu el refrany antic, primer no fer mal, després curar.

El senyor Mario va exercir la Medicina no per enriquir-se, no cobrava gaire, sinó per ajudar els malalts. I això el poble ho veia. Es va acabar fent ric de virtuts, no de diners, i es va emportar a la tomba la perseverança (visitava els malalts dues vegades al dia, tal com indicava la norma clàssica, perquè era metòdic), la paciència (els escoltava sense pressa, perquè era de temperament tranquil i mai s'enfadava), la compassió (sentia el sofriment dels pacients i s'ho callava, perquè era poc parlador), i la prudència (mai es posava davant dels esdeveniments naturals), virtuts totes elles tan importants per a l'exercici de la Medicina. Hem de pensar però, que encara que es portin dintre, no hi ha cap virtut sense treball.

A més, a criteri de la gent, el doctor Huguet tenia molt bon ull clínic, gairebé sense utilitzar aparells, cosa que va contribuir també al seu èxit, en una època on la personalitat del metge havia de fer les funcions que actualment fan aquests.

He parlat del senyor Mario. Però és un deure també dedicar un record a l'autor del seu bust, sense el qual no s'hagués fet aquest acte públic. Li dedicaré, per acabar, quatre paraules. Francesc Camps Clemente, oncle meu, va ser un capità de la marina mercant, el qual, arrastrat per mi perquè l'admirava quan jo era infant, va fer cap a Alcarràs per viure l'etapa final de la seva vida, a causa d'una malaltia cardíaca que arrossegava des de ben jove. Havia nascut l'any 1922 al carrer Major de Lleida, davant mateix del Peu del Romeu, on el meu avi exercia la Medicina abans de fer cap a Vilanova de la Barca. Va fer el bust quan el senyor Mario ja havia mort, a base d'algunes fotografies que vam poder recuperar i dels records que jo en tenia. El meu oncle era molt bon retratista i amb aquests pocs medis aconseguí captar l'expressió del doctor Huguet, que ara podem contemplar i espero que també ho puguin fer les generacions futures.